

Geachte leden van de commissie LNV,

Namens Caring Farmers, Federatie van agro-ecologische boeren, Greenpeace, Milieudefensie, Mobilisation for the Environment en Stichting Demeter stuur ik u een inbreng voor het commissiedebat Stikstofproblematiek op 10 maart.

Gelet op de grote opgave waar Nederland voor staat, pleiten wij voor een snelle wettelijke verankering van het stikstofdoel voor 2030 (74% areaal stikstofgevoelige natuur onder de KDW). Minister Van der Wal heeft de herziening van de Wet stikstofreductie en natuurverbetering nog niet ter consultatie voorgelegd. Wat is de reden om hiermee te wachten? Ter vergelijking; de aangescherpte Klimaatwet is al wel ter consultatie voorgelegd.

Recent publiceerden ecooloog Bobbink en collega's hun nieuwste rapport die laat zien dat voor een 'zwarte lijst van habitats' de overschrijding al decennialang te hoog is en herstelmaatregelen niet of nauwelijks werken. Zowel de Wet stikstofreductie, als de coalitieplannen zorgen er (nog) niet voor dat de stikstofdepositie op deze meest urgente habitats voldoende daalt. Dat betekent dat de biodiversiteit verder zal verslechteren.

Om deze 14 habitats (25% van het totaal aan oppervlak van strikt beschermde stikstofgevoelige natuur) veilig te stellen moet de stikstofuitstoot voor eind 2025 drastisch worden teruggedrongen. Dit betekent dat het huidige doel voor 2025 moet worden opgehoogd, waarbij prioriteit wordt gegeven aan het drastisch verlagen van de stikstofneerslag op de habitats die nu op omvallen staan. Komt de minister niet snel met een gericht plan dan is niet alleen de natuur niet veilig, maar is ook haar beleid juridisch niet veilig.

Wij begrijpen dat dit vraagt om enorme daadkracht. [De Vlaamse overheid heeft recent laten zien dat het kán](#). Daar wordt de natuurcrisis aangepakt door in 2025 de 60 grootste stikstofuitstoters te sluiten en o.a. de varkensstapel met 30% te krimpen.

We kunnen het ons niet permitteren om de plannen af te wachten. De minister moet in de huidige overbelaste situatie in ieder geval de kraan voor nieuwe stikstofuitstoot dicht draaien. Dat betekent dat bestaande geitenpaadjes moeten worden afgesloten. We signaleren dat de besluitvorming hierover niet snel genoeg gaat. Zo had de minister tijdens het CD natuur jl. nog geen antwoord op hoe om te gaan met (papieren) latente ruimte. Dit is slechts een van de vele geitenpaadjes waar snel op gehandeld dient te worden.

Gezien de staat van de natuur lijken de volgende maatregelen onvermijdelijk:

1. Voor behoud van de 14 habitats, moet de stikstofneerslag op deze habitats eind 2025 onder de kritische depositiewaarde (KDW) zijn gebracht.
2. Het doorstrepen van de latente ruimte binnen bestaande vergunningen en geen hergebruik van stikstofrechten van gesloten of gestopte bedrijven.
3. Een verbod op salderen.
4. Het invoeren van een moratorium op plannen en projecten die tot stikstofdepositie leiden en die geen groot openbaar belang dienen, zoals uitbreidingen van veehouderijen, biomassacentrales en vliegvelden.
5. Handhaven op de vergunningplicht voor luchthavens en de maximum snelheid van 130 km/u en onterecht verkregen ontwikkelingsruimte doorstrepen.

Alle sectoren moeten bijdragen aan het oplossen van het probleem, zowel de veehouderij, de luchtvaart, het verkeer als de industrie. De grootste bron van de stikstofneerslag is de Nederlandse landbouw, en dan met name de veehouderij. Daarom is een omslag naar (agro)-ecologische landbouw met minder dieren absoluut noodzakelijk.

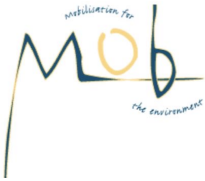
Mocht u nog vragen hebben over bovenstaande, neem dan gerust contact op.

Mede namens,

FEDERATIE VAN AGRO-ECOLOGISCHE BOEREN

Sterke boeren voor een duurzame landbouw

Met vriendelijke groet,

Tom Grijsen
Programmadirecteur Klimaat & Biodiversiteit GreenpeaceNL